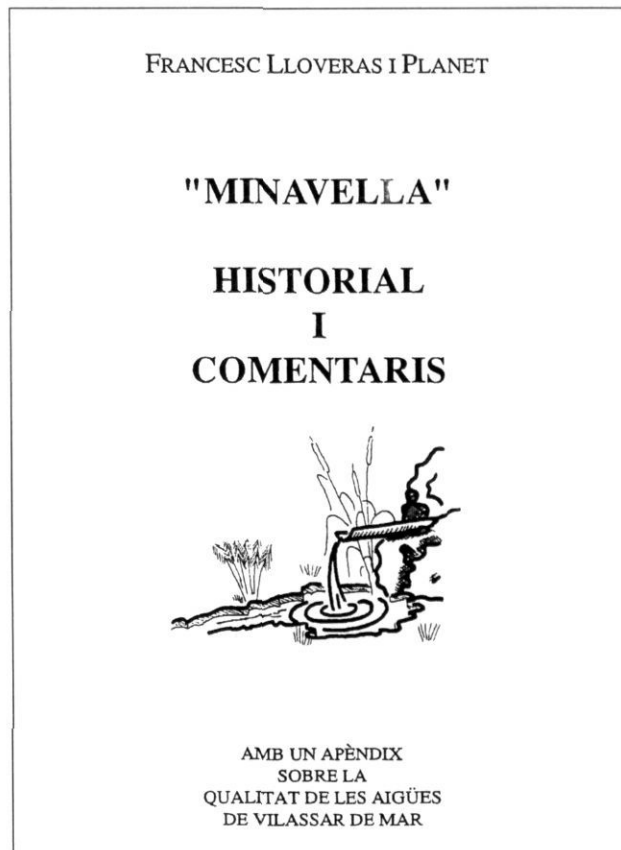

Francesc Lloveras i Planet
«Minavella», historial i comentaris
 (Vilassar de Mar 1989)

En la secció «Donatius» d'aquest número es fa esment d'aquest opuscle, que és un resum històric del servei del subministrament d'aigües potables a la veïna població de Vilassar de Mar. Aquí li volem dedicar un espai perquè a part de l'interès que té per a la susdita població, s'hi explica també el fet que a l'any 1829 el conegut mataroní Fèlix Anton Campilloch Guarro i Velada i el seu fill Joaquim M., fessin cessió en favor de Genís Graupera, primer apotecari de Vilassar de Mar, dels drets que Maria Teresa Verívol, vídua de Josep Cantallops, sogra i àvia respectivament dels primers, havia obtingut de l'intendent general del Principat, l'any 1784, per usar les aigües subterrànies que es trobaven a la part de la riera de Cabrils, i del torrent del Pi, en una determinada àrea, cosa que, amb el temps i després de successius processos, acabaria amb la portada d'aigua «viva» a Vilassar de Mar.

Però això no és tot. Si sobre la captació d'aigua de mina, la seva conducció i aprofitament per a usos públics o privats, ja en teníem antecedents a Mataró,¹ l'opuscle ve a confirmar-nos com era la construcció d'una mina d'aigua i la tècnica rudimentària que s'usava, foradant-la «a força de braços, amb el picot, el xàpol i la corriola», com així ho esmenta l'autor. Encara, calia determinar el cabal d'aigua que se'n podia treure, fer el càlcul del pendent a donar a la conducció subterrània, el seu revestiment per evitar esllavissades, i tot plegat realitzar-ho en unes condicions de treball extremes, amb uns mitjans ben primitius, com eren les eines esmentades i la il·luminació amb llums d'oli. En un altre apartat, l'autor s'estén sobre les mides de la ploma d'aigua, que era la unitat de mesura de l'aigua «viva». I en aquest aspecte, en haver trobat consignada alguna vegada la ploma de Mataró en el subministrament d'aigua a Vilassar, dedica tot un capítol a les diferents plomes en ús a la nostra població, que il·lustra, àdhuc, amb la reproducció

de la regleta i forats corresponents a la ploma oficial mataronina als anys 1771, 1817 i 1820.

En resum, doncs, un opuscle que, a part del que portem dit, és un documentat historial dels inicis i l'evolució de l'abastament d'aigua a la població de Vilassar de Mar, i dels esforços personals que durant molts anys s'hi dedicaren, que va des de l'antiga «Minavella» fins a Vilassar Distribució, S.A., dels nostres dies.

J.L.L.

NOTA

1.- ANTONIO FRANQUESA I SIVILLA, *Topografía médica de Mataró y su zona* (Barcelona 1889), 64-68; ANTONI MARTÍ I COLL, «L'aigua de mina a les cases particulars; un croquis de la plaça de Santa Anna de l'any 1826, i l'ús peculiar dels mots pericó i aixernador a Mataró», *Fulls/61 del Museu Arxiu de Santa Maria* (Mataró, abril 1998), 15-23.